

Työpaja 3: Tuotos: Kuvaus tulevaisuuden digikotihoidosta (asiakkaat, palvelut ja työ) sekä sen osaamistarpeesta (asiakas, työntekijä, johto)

Kuvaukset on laadittu haastattelujen ja työpajojen aineistojen pohjalta. Luokittelussa on hyödynnetty teosta: Leveälahti, S, Nieminen, L., Nyyssölä, K., Suominen, V. & Kotipeltö, S. (toim). 2019. Osaamisrakenne 2035, Alakohtaiset tulevaisuuden osaamistarpeet ja koulutuksen kehittämishaasteet – Osaamisen ennakkointifoorumin ennakkointituloksia. Opetushallitus; Raportit ja selvitykset 2019:14.

	Nykytila	Tulevaisuuden työ/palvelut	Tulevaisuuden digikotihoidon osaamistarpeet
Kotihoidon asiakkaat	Käytössä olevat laitteet helppokäyttöisiä. Koettu tärkeäksi, että kotihoidon hoitajat osaisivat myös käyttää laitteita. Osa (etä)kotihoidon asiakkaista kokee yksinäisyyttä. Tietosuoja ja -turva estää osin tähän liittyviä palveluita. Kokeilu alkamassa (Avainsäätöyhteistyö/ Vesa ry?) Etähoivan toteutuminen on työntekijälähtöinen ja aikataulutettu. Etäpäivätoiminnan kautta mahdollistettu ikääntyneille tärkeää ja virkistävää yhdessäoloa. Pienryhmissä osallistujat voivat vaihtaa puhelinnumeroita. Kenen vastuulla, jos uusi yhteys on haitallinen? Ryhmien osallistujien osallistumisaktiivisuus keskusteluun erilaista; hiljaiset – puheliaat.	Kotihoidon asiakkaat (kh) hyödyntävät laajasti digitaalisia palveluita, esim. toimintakykyä ylläpitävä kuntoutus, etähoito, seuranta ja konsultaatiot (esim. lääkärin vastaanotot). Tuotetut palvelut ovat asiakaslähtöisiä, käyttäjäystävällisiä, helposti saatavilla, luotettavia ja helposti opittavia, joissa toteutuu myös tietosuoja ja -turva. Olisiko mahdollisuus hyödyntää asiakkaan kotona jo olevia teknologisia välineitä, esim TV, johon lisäpalikan avulla saadaan yhteys etähoivasta tietosuoja ja -turva huomioituna? Kh-asiakas pystyy soittamaan itsekin etälaitteella esim. Hoitajalle. Kh-asiakkaalla mahdollisuus saada akuutteihinkin haasteisiin etälääkärin vastaanotto.	Kovat taidot (Hard skills): - Kyky käyttää näitä palveluja itsenäisesti tai avustettuna (esim. puoliso, lapset) ohjauksen jälkeen ja tarvittavan etätuen tuella. - Digitaalinen turvallisuusosaaminen - Omassa tai läheisen käytössä olevien teknologisten laitteiden ja/ tai etätutkimuslaitteiden käytön osaaminen ja hyödyntäminen.

	Yhteydenotot lyhyitä (n 10 min), siinä ajassa ei välttämättä ehdi huomaamaan esim muistisairaana tilanteen etenemistä. Kokemus etäkotihoitajana kuitenkin tuo osaamista tämän tunnistamiseen. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaat tarvitsevat välillä pidemmän soittoaajan.			
Kotihoidon palvelut	Kotihoidon asiakkaaksi tullaan: Seniori-infon tai huoli-ilmoituksen kautta, sairaalan osastolta, kotiutustiimin tai kotikuntoutuksen kautta sekä kotihoidon henkilöstön arvioinnin perusteella. Etähoito (etälaite), etäpäivätoiminta ja etäkuntoutus (alkamassa). Teknologiaa laitteita käytössä: lääkeautomaatteja, turvarannekkeita, sähkölukkoja. Eri järjestelyin toteutettu esim englantia puhuvien ja Vihti-Karkkila alueella ruotsinkielisten etäkontaktit Raaseporin etäkotihoidon toteuttamana. Vuodenajat vaikuttavat kh-asiakkaiden saavutettavuuteen, kesällä ovat paljon ulkona ja talvisin nukkuvat pidempään, koska pimeää. Asiakasmaksut samat etähoivassa kuin tavallisessa kotihoidossakin (aikaperusteinen). Systemaattinen ennaltaehkäisevä toiminta toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja	Kotihoidon palveluissa käytössä järjestelmiä, jotka hyödyntävät eri tavoin niin reaaliaikaista kuin ennakoitavaakin asiakkaasta hänen luvallaan saatua tietoa (AI). Lisäksi käytössä kriteeristö etähoivaan sopimisesta (AI). Data-analytiikkaa hyödynnetään päätöksenteon taustalla myös asiakkaan hoidossa ja hoidon suunnittelussa (AI). Asiakkaan tilan muutosten ennakointi tiettyihin kriteereihin perustuen (AI). Etäkotihoidossa ja/ tai -palvelussa toimivat henkilöt/ hoitajat voivat asua myös muualla Suomessa, jossa esim enemmän työttömyyttä tai/ ja olla osatyökykyisiä ja tehdä ½ työpäivää. Hoidon tarpeen arviointi toteutetaan määräajoin. Onko asiakkaan tilanne muuttunut? Onko jo prosessissa valmiina? Onko systemaattista? (Työpajojen aineistossa näkyi, että		Jatkuva koulutus tärkeä. Tekninen tuki helposti saatavilla ja helppokäyttöinen (matala kynnys) osaamisen varmistamiseksi. Kovat taidot (hard skills): Geneeriset taidot: • Monikulttuurisuustaidot • Yleisimmät kielet Yleiset työelämätaidot: • Digitaalinen turvallisuusosaaminen. • Palveluntarjoajien, mm kotihoidon, hallittava käytössä olevat teknologiat ja osata myös hyödyntää niitä asiakkaiden hoidossa. • Selkokieli • Tiedon arviointitaidot • Tekoälyn käytön osaaminen Ammattikohtainen osaaminen: • Digitaaliset kommunikaatiotaidot • Etätutkimuslaitteiden hallitseminen.

	terveyden edistämiseksi puuttuu. Olemassa kuitenkin mahdollisuuksia esim liikuntaan, Hobby-auto. Palvelu painottuu nykyään sairauksien hoitamiseen.	toteutumisessa oli toimipaikkakohtaisia eroja ja vaihtelua)	Pehmeät taidot (soft skills): Kestävyysosaaminen. Sisältää mm. Systeemisen ja kriittisen ajattelun, ennakointiosaamisen, kokeileva ajattelutapa, sopeutumiskyky, ongelmanratkaisutaidot.
Työ kotihoidossa	Teknologisia ja digitaalisia palveluja tällä hetkellä etähoito (etälaitte), etäpäivätoiminta ja etäkuntoutus (alkamassa). Käytössä lääkeautomaatteja, turvarannekkeita, sähkölukkoja. Lisäksi myös potilastietojärjestelmä, työnohjausjärjestelmä ja Teams. Laitteiden vienti tiettyjen hoitajien vastuutehtävinä. Onnistunut etälaitteiden asennus ja ohjaus vaatii kokemusta ja tarkkuutta. Asiakasvalinnat etähoivaan ei aina ole onnistuneita. Monikulttuuriset asiakkaat lisääntyvät kotihoidossa. Asiakkaat vaihtuvat hoitajien listoilla. Asiakkaan tunteminen oleellista muutoksien huomaamisessa.	Digitaalisia työkaluja käytetään kotihoidossa paljon. Niiden käyttö on laajennettu myös ennakoivaan kotihoitoon toimintakyvyn ylläpitämisen säilyttämiseksi. Digitaalisten työkalujen käyttö vapauttaa aikaa muualle ja toteutettu työ tasalaatuista. Työn muuttunut luonne mahdollistaa uusia työnkuvia, esimerkiksi työhyvinvoinnin näkökulmasta ja henkilöille, joilla on fyysisiä rajoitteita tai esim. osatyökykyinen henkilö. Kiireaikoihin rekrytoitu ½ hoitajia myös muualta Suomesta. Hoitajan osaamisen taso määrittää soitettavat asiakkaat. Kotihoidon hoitajien kirjaaminen tasalaatuista ja asiakaslähtöistä, sekä asiakkaan hoitoa tukevaa.	Laitteiden toimintavarmuus kehitetty korkeaksi. Hyvä digiosaamisen taso Kovat taidot (Hard skills): Geneeriset taidot: • Monikulttuurisuustaidot • Kielitaito Yleiset työelämätaidot: • Kyky omaksua uusia teknologioita • Digitaalinen turvallisuusosaaminen • Selkokieli Ammattikohtainen osaaminen: • Digitaaliset kommunikaatiotaidot • Digitaalisten kotihoidossa käytettävien työkalujen soveltamiskyky • Tiedon arviointi- ja hallintataidot • Hoitotyön kirjaamisen osaaminen ohjeen mukaisesti (tasalaatuisuus).

	Kirjaaminen potilastietojärjestelmään tärkeää. Kirjaamisessa on yksilöllisiä eroja. Aamut ja illat ruuhkaisia lääkkeen oton valvontoihin liittyvien puheluiden vuoksi. Hoitajilla ei ole aikaa yhteisiin taukoihin. Hoitajilla ei ole aina aikaa omiin taukoihin. Hoitajan soittolistaan kesken päivän ei ole paljoa mahdollisuutta tehdä muutoksia. Jos asiakkaalla hätätilanne, hoitajan listan aikataulu menee sekaisin ja soitot myöhästyvät, koska soittajan pitää alkaa järjestämään apua asiakkaalle. Aamut ja illat kiireisiä soittajille, koska soitot liittyvät pitkälti lääkkeiden valvottuun ottoon. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaat tarvitsevat välillä pidemmän soittoaajan. Tästä syystä soittoaajat pyritty keskittämään keskipäivään, jolloin hoitajilla ei ole niin kiireistä. Etähoitajat toivovat lisäkoulutusta erityisesti mielenterveys- ja päihdepotilaan kohtaamisesta (esim.itsetuhoisuus) etänä ja sairauden muutosten tunnistamisessa. Jos asiakkaalla aggressiivisuutta, etähoito on turvannut hoitajien toimintaa, kun ei tarvitse käydä aina paikan päällä.	Etäkotihoitoon ja kotihoitoon hoitajat tapaavat säännöllisesti ja päivittävät yhteisten asiakkaiden hoidon tarpeet.	- Kliinisen osaamisen lisäksi myös ikääntyneen toimintakyvyn ylläpitämiseen liittyvä osaaminen. - Laaja-alainen osaaminen (mahdollisuus siirtyä tehtävien välillä)? Pehmeät taidot (soft skills): Geneeriset taidot: - Myönteinen asenne uusien toimintatapojen kehittämiseen - Itsensä johtaminen - Vuorovaikutusosaaminen - Digitaaliset yhteistyötaidot Ammattikohtainen osaaminen: - Ohjausosaaminen Kestävyysoosaaminen, mm. kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisutaidot, ennakointiosaaminen, sopeutumiskyky
--	--	--	---

	Etäkotihoidossa ja kentällä olevat hoitajat tapaavat jo jollakin alueella ja käyvät asioita läpi yhdessä.			
Johtaminen/ organisaatio	Asiakasmäärä lisääntyy, mutta rekrytointi ei pysy mukana. Tiivistynyttä työkuormaa ei havaita riittävän ajoissa eikä osata ennakoida. Etäkotihoidon ja kotihoidon yhteistyö sujuu osassa alueita, osassa ei niin hyvin. Tiedottaminen ei tavoita kaikkia. Intraa ei ehditä välttämättä lukemaan. Koulutusmahdollisuudet. Koulutuksia järjestetään, mutta haasteita ehtiä osallistua koulutuksiin. Koulutustarpeiden ennakointi vähäistä. Etäkotihoidon tukiyksikön (?) tuki koettu tärkeäksi. Lähijohdon tuki tunnistetaan tärkeäksi.	Organisaation johdossa ymmärretään digitaalisten ratkaisujen mahdollisuudet. Osaavalla monimuotoisella johtamisella mahdollistetaan työntekijöiden kehittyminen ja työhyvinvointi. Lähijohto on säännöllisesti läsnä/ tavoitettavissa. Taataan riittävät resurssit kotihoidon työntekijöille uuden teknologian ja toimintaprosessien haltuunottoon sekä kehittyvään kliinisen osaamisen osaamistarpeeseen. Uudet tärkeäksi luokitellut tiedotteet lähetetään niin, että tulevat automaattisesti teknologisen välineen kautta luettavaksi		Kestävyyssosaaminen, mm.systeeminen ajattelu, kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisutaidot, ennakointiosaaminen, sopeutumiskyky Kovat taidot (Hard skills): Yleiset työelämätaidot: • Digitaalinen turvallisuusosaaminen • Tiedon arviointi- ja hallintataidot • Digitaaliset yhteistyötaidot